

การเสวนา “การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ” ครั้งที่ 2

หัวข้อ : ข้อดีข้อเสีย...ของการออกนอกระบบ

วันจันทร์ที่ 23 พฤศจิกายน 2558 เวลา 13.00 – 16.00 น. ณ ห้องประชุมช่อแก้ว

ผู้เสวนา : 1) ดร.สฤณี ธีฎกิจจานุกิจ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองกฎหมาย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

2) คุณยุทธนา เพชรโพธิ์ศรี ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองนิติการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Q: ในฐานะที่วิทยากรทั้ง 2 ท่าน เป็นผู้มีบทบาทสำคัญ คือ เป็นหนึ่งในคณะกรรมการจัดทำพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของแต่ละมหาวิทยาลัย ขอให้ท่านวิทยากรได้เล่าประสบการณ์ว่า “กว่าจะมาเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ” ทั้งของมหาวิทยาลัยสวนดุสิตและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีความเป็นมาอย่างไรบ้าง?

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่มีผลบังคับใช้ล่าสุด คือ ซึ่งอยู่ในกลุ่มมหาวิทยาลัยที่ได้เปลี่ยนสถานะเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐตามราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2558 ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสวนดุสิต โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 18 กรกฎาคม 2558 และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีผลบังคับใช้ วันที่ 16 สิงหาคม 2558 เป็นต้นไป มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เริ่มเตรียมความพร้อมมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 โดยเริ่มจากการให้ความรู้ความเข้าใจพร้อมกับการจัดทำร่างพระราชบัญญัติฯ ซึ่งเมื่อมหาวิทยาลัยเปลี่ยนสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแล้ว กฎหมายกำหนดให้อธิการบดีต้องเป็นข้าราชการคนแรกที่เป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่กฎหมายประกาศใช้ ปัจจุบันมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีข้าราชการที่เปลี่ยนสถานะแล้วประมาณร้อยละ 30 โดยเหตุผลที่เปลี่ยนเพราะมีความเชื่อมั่นในนโยบาย เชื่อมั่นในผู้บริหาร เชื่อมั่นในกระบวนการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยฯ รวมถึงพอใจในประโยชน์ตอบแทนที่จะได้รับหลังจากการเปลี่ยนสถานภาพ

สิทธิของข้าราชการมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่เปลี่ยนไปเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ตามร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้สิทธิ ดังนี้

- 1) เป็นข้าราชการบำนาญ
- 2) ได้เงินบำนาญตามสิทธิ เว้นแต่จะเป็น กบข. ต่อ
- 3) มีสวัสดิการของข้าราชการบำนาญ
- 4) ได้เงินเดือน ค่าตอบแทน ไม่น้อยกว่าเดิม
- 5) ไม่ต้องเข้าประกันสังคม เว้นแต่สมัครใจ แต่สิทธิในการรักษาพยาบาลของข้าราชการบำนาญจะดีกว่า

ผู้ประกันตน

การประเมินข้าราชการที่เปลี่ยนไปเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยมี 3 ช่วง คือ ช่วงแรกเปลี่ยนภายใน 1 ปี ไม่ต้องประเมินเข้า หากเปลี่ยนภายใน 3 ปี ต้องประเมินเข้า และถ้าเกินกว่านี้ มหาวิทยาลัยจะพิจารณาถึงความจำเป็นและความต้องการของมหาวิทยาลัยและต้องประเมินเข้า

กระบวนการจัดทำ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ใช้ระบบ “2 ข 1 ด” คือ

ข 1 หมายถึง **ของเดิม** คือ ของเดิมที่มีอยู่แล้ว อะไรที่ดี อะไรที่มีปัญหา อะไรที่เป็นอุปสรรค แล้วนำมาปรับใช้และแก้ไขในกฎหมายใหม่

ข 2 หมายถึง **ข้อกังวล** ข้อห่วงใย

ด 1 หมายถึง **ดู** นั่นคือ การไปดูมหาวิทยาลัยที่เปลี่ยนสถานะเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแล้วนำมาปรับใช้ให้เหมาะกับมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต: เชื่อว่า มหาวิทยาลัยต้องออกนอกระบบไม่ว่าจะช้าหรือเร็ว เริ่มตั้งแต่ปี 2553 ตามจริงแล้วการออกนอกระบบมีตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมา นโยบายรัฐบาลจนถึงปัจจุบันก็สนับสนุนให้มหาวิทยาลัยเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิตเริ่มต้นได้บรรจุไว้ในแผนกลยุทธ์ ปี 2552 - 2556 บรรจุให้มีการบรรจุให้มีการผลักดันมหาวิทยาลัยไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐโดยสภามหาวิทยาลัย เมื่อมีแผนกลยุทธ์ก็ได้เดินไปตามแผน การนำแผนไปปฏิบัติตามขั้นตอน ในส่วนของกฎหมายก็มีการร่างกฎหมาย มีคณะกรรมการถึง 4 ชุด ชุดแรกเรียกว่า คณะกรรมการร่างกฎหมาย โดยมีนายกสภามหาวิทยาลัยเป็นประธาน ไปสู่การประชุมรองอธิการบดีมีการปรับแก้ตามที่ประชุม และไปสู่การประชุมคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย สุดท้ายก่อนจะเข้าสภามหาวิทยาลัย ก็มีกรรมการอีก 1 ชุดเรียกว่า คณะอนุกรรมการร่างกฎหมาย ผ่านชุดนี้จึงรอเข้าสภามหาวิทยาลัย กฎหมายและข้อบังคับก็ร่างไปพร้อมๆ กัน

Q: ปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาได้ปรับฐานเงินเดือนของพนักงานมหาวิทยาลัยงบประมาณเงินแผ่นดินสูงสุด คือ 1.7 เท่าของเงินเดือนราชการ เมื่อเปลี่ยนสถานะมาเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเงินเดือนจะเพิ่มขึ้นอีกหรือไม่? และสำหรับพนักงานมหาวิทยาลัยงบประมาณเงินรายได้จะเปลี่ยนสถานะมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยงบประมาณเงินแผ่นดินทั้งหมดเลยใช่หรือไม่?

สำหรับกรณีที่มีมหาวิทยาลัยฯ ได้ดำเนินการปรับฐานเงินเดือนพนักงานมหาวิทยาลัยงบประมาณเงินแผ่นดิน เป็น 1.7 เท่าของเงินเดือนราชการแล้ว เมื่อมหาวิทยาลัยเปลี่ยนสถานะภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแล้ว จะไม่ได้รับการปรับเงินเดือนที่สูงขึ้น เนื่องจากมหาวิทยาลัยได้ปรับฐานเงินเดือนให้สูงสุดแล้ว

สำหรับพนักงานมหาวิทยาลัยงบประมาณเงินรายได้ เมื่อมหาวิทยาลัยเปลี่ยนสถานะภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแล้ว ไม่ได้เปลี่ยนสถานะเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยงบประมาณเงินแผ่นดิน

ตัวอย่าง มหาวิทยาลัยสวนดุสิตเห็นว่าเมื่อเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแล้ว การจ่ายค่าตอบแทนพิเศษ สามารถกำหนดเงินพิเศษให้กับพนักงานมหาวิทยาลัย เปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยสามารถจ่าย

คำตอบแทนพิเศษได้ ในเรื่องทักษะทางวิชาชีพ อธิการบดีมีอำนาจในการออกประกาศเรื่องนี้ เป็นความแตกต่างจากระบบราชการ กรณีบุคลากรตามสัญญาจ้างที่มีทั้งอาจารย์และสายสนับสนุน เมื่อจะเปลี่ยนมาเป็นพนักงานของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิตจะมีข้อบังคับการบริหารงานบุคคลว่าด้วยการเปลี่ยนสถานภาพบุคลากรตามสัญญาจ้างเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2558 ไม่ได้ระบุว่าเปลี่ยนแล้วจะได้อะไรทันที ก็ในเรื่องของเวลาตามข้อ 6 การเปลี่ยนสถานภาพของบุคลากรตามสัญญาจ้าง 1. สอบแข่งขัน 2. คัดเลือก ข้อ 7 การเปลี่ยนสภาพตามข้อบังคับนี้มหาวิทยาลัยต้องคำนึงถึงสถานภาพบุคลากรตามสัญญาจ้าง กรอบอัตรากำลัง งบประมาณ และประโยชน์ที่จะเกิดกับมหาวิทยาลัย รวมถึงความรู้ความสามารถที่จะเกิดกับมหาวิทยาลัยกำหนด เป็นเกณฑ์กติกากำหนด มหาวิทยาลัยกำหนด มีขั้นตอนมีกติกาในการเปลี่ยนไม่ได้เปลี่ยนเลยทันทียกเว้นในบทเฉพาะการที่ให้เฉพาะข้าราชการ

ดังนั้น เมื่อเปลี่ยนสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแล้ว พนักงานมหาวิทยาลัยงบประมาณเงินรายได้ไม่ได้เปลี่ยนสถานะเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยงบประมาณเงินแผ่นดิน แต่มหาวิทยาลัยจะมีอิสระในการกำหนดค่าตอบแทนอาจารย์ ตัวอย่างของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีหลักการคือนอกจากเงินเดือนแล้วยังสามารถให้ค่าตอบแทนพิเศษทางวิชาการได้ 30 เปอร์เซ็นต์ ถ้าไม่เกินนี้ งานบริหารงานบุคคลมีอำนาจอนุมัติ แต่ถ้าเกิน 30 เปอร์เซ็นต์ สภามหาวิทยาลัยจะเป็นผู้อนุมัติ เนื่องจากมหาวิทยาลัยอยากได้คนที่เก่ง มีชื่อเสียง คนที่มีผลงานทางวิชาการ ตรงนี้สำคัญต่อคุณภาพอาจารย์ เรื่องการบริหารบุคคลโดยกำหนดค่าตอบแทนพิเศษเป็นสิ่งจูงใจให้คนพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ

Q: นักศึกษาจะได้รับประโยชน์อะไรจากการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแล้ว? และค่าเทอมจะไม่ขึ้นหรือไม่?

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : เป้าหมายสำคัญของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐต้องยึดถือคุณภาพทางการศึกษา กระบวนการทั้งหลายทั้งปวงในการปรับเปลี่ยนมหาวิทยาลัยสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐต้องยึดเป้าหมาย คือ เพื่อสร้างคุณภาพทางการศึกษาในทุกส่วน ไม่ว่าจะเป็นการกำหนด พรบ. การบริหารจัดการ ข้อบังคับ หรือระบบ จนถึงกระบวนการขับเคลื่อนนโยบายของมหาวิทยาลัยมุ่งไปสู่เป้าหมายคุณภาพทางการศึกษา ถ้ามองกระบวนการการผลิตบัณฑิตซึ่งจะมองถึงคุณภาพการศึกษา 1. คุณภาพการศึกษา 2. คุณภาพของอาจารย์ และการบริหารจัดการ 3. คุณภาพของบัณฑิต ถ้า 3 ส่วน ในระบบถ้าสร้างให้เชื่อมโยงกันจะเกิดผลดีเป็นอย่างมาก ในแง่ของคุณภาพทางการศึกษาก็เป็นปัจจัยสำคัญ คือ คนที่รับเข้ามามีคุณภาพต่างกันมากน้อยแค่ไหน หลักการความเป็นจริงน่าจะมีการแตกต่างกันอยู่บ้าง ถ้าวิเคราะห์ในส่วนของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาเป็นมหาวิทยาลัยเก่าแก่ มีชื่อเสียง และมีผลงานให้กับสังคมอย่างต่อเนื่อง ตรงนี้ก็จะต้นทุนค่อนข้างสูง เป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏอันดับ 1 ยิ่งสะท้อนคุณภาพของมหาวิทยาลัย มีผลถึงผู้ปกครองและนักศึกษาที่จะเข้ามา มหาวิทยาลัย และบางสาขาของมหาวิทยาลัยจำนวนรับหลักร้อยแต่คนสมัครหลักหมื่น สะท้อนถึงคุณภาพของมหาวิทยาลัย

ในส่วนของคุณภาพของอาจารย์ เรื่องของการบริหารงานบุคคลเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้อาจารย์ที่มีชื่อเสียง เข้ามาร่วมงานกับมหาวิทยาลัย ถ้าใช้ช่องทางนี้ในการดึงอาจารย์ที่มีคุณภาพเข้ามา ก็จะเสริมสร้างให้ระบบมี คุณภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงอาจารย์สายวิชาการที่อยู่ในระบบอยู่แล้ว ในการจะสร้างระบบรองรับคุณภาพการศึกษา ก็จะเป็นปัจจัยในการเสริมสร้างเรื่องดังกล่าว ถ้าดูจากอัตลักษณ์ของราชภัฏสวนสุนันทา คือเป้าหมายสุดท้ายของ บัณฑิต คุณลักษณะสุดท้ายของบัณฑิตที่มหาวิทยาลัยมีเป้าหมายที่ชัดเจน ถ้าได้บัณฑิตที่มีคุณภาพมีกระบวนการ จัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ มีคณาจารย์ที่มีคุณภาพ ก็จะส่งผลไปในเรื่องนี้ และก็จะมีการสำรวจและ ประเมินคุณภาพบัณฑิต

สำหรับประเด็นเรื่องค่าเทอม โดยปกติถึงแม้ว่าไม่ได้เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ค่าเทอมก็สามารถ เพิ่มขึ้นได้ตามความจำเป็น และตามอัตราเงินเฟ้อ แต่หากมีความจำเป็นต้องปรับค่าเทอมก็จะไม่กระทบกับ นักศึกษาเดิมที่กำลังศึกษาอยู่